

2024Z20200

(ingezonden 4 december 2024)

Vragen van het lid Van Eijk (VVD) aan de staatssecretaris van Financiën over het Speciaal verslag 'Bestrijding van schadelijke belastingregelingen en ontwijking van vennootschapsbelasting' d.d. 29 november 2024 van de Europese Rekenkamer.

Vraag 1.

Heeft u kennisgenomen van het Speciaal verslag van de Europese Rekenkamer 'Bestrijding van schadelijke belastingregelingen en ontwijking van vennootschapsbelasting'?

Antwoord vraag 1.

Ja.

Vraag 2.

Wat was de onderzoeksopdracht van de Europese Rekenkamer?

Antwoord vraag 2.

De Europese Rekenkamer (hierna: ERK) heeft op 13 juni 2023 aan de Belastingdienst medegedeeld een doelmatigheidscontrole te verrichten naar de doeltreffendheid van het kader voor de bestrijding van schadelijke belastingconcurrentie in de EU. Voorts werd medegedeeld dat de ERK voornemens was om krachtens artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie de Belastingdienst te bezoeken om deze controle uit te voeren. Uit het Speciaal verslag 'Bestrijding van schadelijke belastingregelingen en ontwijking van vennootschapsbelasting' d.d. 29 november 2024 (hierna: Speciaal verslag) blijkt dat het doel van de controle was om te beoordelen of het EU-kader voor de bestrijding van schadelijke belastingregelingen en ontwijking van vennootschapsbelasting toereikend is. De geschiktheid van de in de EU gehanteerde maatregelen en mechanismen is beoordeeld door onderzoek te doen naar de opzet en uitvoering van drie richtlijnen (de ATAD, de DAC 6 en de TDRD) in de periode 2019-2023. Daarnaast is onderzoek gedaan naar de EU-gedragscodegroep. De ERK heeft dit onderzoek vormgegeven door onderzoek te doen in vijf landen, waaronder Nederland.

Vraag 3.

Wat is de periode waarop het rapport ziet? Zijn er nog belangrijke ontwikkelingen geweest ten aanzien van (Nederlandse) wetgeving waar het onderzoeksrapport zich ook op richt na de periode waarop het rapport ziet?

Antwoord vraag 3.

Het Speciaal verslag ziet op de periode 2019-2023.

Met ingang van 1 januari 2019 heeft Nederland de eerste EU-richtlijn antibelastingontwijking (ATAD1)¹ geïmplementeerd. Met ingang van 1 januari 2020 heeft Nederland ook de tweede EU-richtlijn antibelastingontwijking (ATAD2)² geïmplementeerd. Bij de implementatie van ATAD1 heeft Nederland er aanvankelijk voor gekozen om de algemene antimisbruikbepaling ('general anti-abuse rule' of 'GAAR') niet in nationale wetgeving om te zetten, omdat de GAAR uit ATAD1 met het leerstuk van *fraus legis* reeds in het Nederlandse belastingrecht was geïmplementeerd.³ Met de wetwijziging per 1 januari 2025 wordt alsnog in een wettelijke verankering van de GAAR voorzien.⁴ Daarnaast is in het Belastingplan 2025 een maatregel voorgesteld waarmee de generieke renteaftrekbeperking per 1 januari 2025 wordt versoepeld door het percentage te verhogen van 20% naar 25% van de gecorrigeerde winst. Dit percentage is bij amendement, dat door de Tweede Kamer is aangenomen tijdens de behandeling van het pakket Belastingplan 2025, verlaagd van 25% naar 24,5%.⁵

Vraag 4.

Wat waren de belangrijkste conclusies van het rapport?

Antwoord vraag 4.

¹ Richtlijn (EU) 2016/1164 van de Raad van 12 juli 2016, PbEU 2016, L 193/1 en Rectificatie van Richtlijn (EU) 2016/1164 van de Raad van 12 juli 2016, PbEU 2017, L 234/26 en PbEU 2017, L 167/58.

² Richtlijn (EU) 2017/952 van de Raad van 29 mei 2017 tot wijziging van Richtlijn (EU) 2016/1164 wat betreft hybridemismatches met derde landen, PbEU 2016, L 144/1.

³ Kamerstukken II 2018/19, 35030, nr. 3, p. 15.

⁴ Overige fiscale maatregelen 2025, voor nadere toelichting zie Kamerstukken II, 2024/25, 36603, nr. 3.

⁵ Kamerstukken II 2024/25, 36602, nr. 130.

De algemene conclusie van het rapport is dat het vastgestelde EU-kader dient als een noodzakelijke eerste verdedigingslinie ter ondersteuning van de strijd tegen schadelijke belastingregelingen en ontwijking van vennootschapsbelasting binnen de beperkte reikwijdte van de bevoegdheden van de EU. De ERK concludeert in algemene zin dat zij in haar onderzoek tekortkomingen heeft aangetroffen in de wijze waarop de wetgeving en andere maatregelen waren opgesteld en uitgevoerd. Er bestaat volgens de ERK noch op EU-, noch op lidstaatniveau een geschikt systeem voor prestatie-monitoring om de doeltreffendheid van de wetgeving te beoordelen.

De ERK merkt voorts op dat bepaalde definities en termen in de EU-wetgeving door de lidstaten moeilijk te interpreteren zijn. Dit leidt tot verschillende interpretaties in de lidstaten (vooral de DAC 6-wezenskenmerken en de “main benefit test”). Dit is volgens de ERK van invloed op de nauwkeurigheid van de uitgewisselde DAC 6-inlichtingen, waardoor de strijd tegen belastingontwijking minder doeltreffend wordt.

De ERK concludeert dat er over het algemeen geen richtsnoeren van de Commissie voor de interpretatie en uitvoering van gecontroleerde EU-wetgeving zijn, hetgeen leidt tot uiteenlopende interpretaties door de lidstaten. De Commissie houdt doeltreffend toezicht op de omzetting van EU-wetgeving in nationale wetgeving en leidt inbreukprocedures in wanneer dat nodig is, maar voert haar evaluaties in sommige gevallen te laat uit. Als gevolg hiervan is het meer dan zeven jaar na de invoering van de ATAD-richtlijnen nog steeds onduidelijk of de doelstellingen van deze richtlijn verwezenlijkt zullen worden. Door de vertragingen bij de evaluaties hebben het publiek noch de wetgevers van de lidstaten een accuraat beeld van de degelijkheid of doeltreffendheid van de maatregelen die de EU heeft ingezet ter bestrijding van schadelijke belastingregelingen en ontwijking van vennootschapsbelasting.

In het Speciaal verslag worden aan de Europese Commissie vijf aanbevelingen opgedaan: 1) Verduidelijk het EU-wetgevingskader; 2) Verbeter de kwaliteit van de DAC 6-meldingen; 3) Zorg ervoor dat het effect van sancties voor niet-naleving van meldingsverplichtingen uit hoofde van de DAC 6 adequaat is; 4) Verbeter de ondersteuning van de Groep gedragscode; en 5) Monitor de resultaten en de impact van de strijd tegen schadelijke belastingregelingen en ontwijking van vennootschapsbelasting. Deze aanbevelingen zijn gericht aan de Europese Commissie en niet aan de (onderzochte) lidstaten.

Vraag 5.

Op welke punten dient Nederland in het algemeen en de Nederlandse Belastingdienst in het bijzonder in het rapport als positief voorbeeld voor de Europese Commissie en andere lidstaten?

Antwoord vraag 5.

Nederland wordt ten aanzien van de DAC 6 op verschillende onderdelen als positief voorbeeld benoemd. De ERK merkt op dat drie van de vijf bezochte lidstaten geen kwaliteitscontroles uitvoert op de gerapporteerde DAC 6-inlichtingen. Nederland werd hier als positieve uitzondering genoemd omdat Nederland handmatige controles uitvoert op DAC 6-meldingen om de kwaliteit van de verzonden informatie te controleren. Daarnaast constateert de ERK dat vier van de vijf onderzochte lidstaten geen systematische risicoanalyses met betrekking tot DAC 6-inlichtingen uitvoeren, maar slechts onderzoek doen op ad-hoc basis. Nederland voerde in 2023 een systeem voor risicoanalyse in dat ondersteund wordt door speciale software en personeel. Het betreft een systeem dat op basis van regels de meldingen met verhoogde risico's detecteert. Vervolgens worden de meldingen met een hoog risico handmatig beoordeeld. Dit gebeurt door het DAC 6-team van het dienstonderdeel Grote Ondernemingen van de Belastingdienst.

Tot slot heeft alleen Nederland een prestatiekader opgezet om de doeltreffendheid van maatregelen te beoordelen en te monitoren. Uit deze analyse blijkt dat de verschillende maatregelen die waren ingevoerd om belastingontwijking tegen te gaan hebben gezorgd voor een daling van de geldstroom vanuit Nederland naar laagbelastende landen. De totale uitstroom naar dergelijke landen daalde met bijna 85%: van 38 miljard EUR in 2019 naar 6 miljard EUR in 2022. Het gaat hierbij overigens om het totale pakket aan maatregelen die Nederland heeft genomen tegen belastingontwijking, waaronder bijvoorbeeld de niet onderzochte conditionele bronbelasting op interest en royalty's.

Vraag 6.

Signaleert de Europese Rekenkamer in het rapport verbeterpunten voor Nederland? Zo ja, wat zijn deze verbeterpunten?

Antwoord vraag 6.

De ERK richt haar aanbevelingen tot de Europese Commissie, en in zoverre signaleert de ERK geen concrete verbeterpunten voor Nederland.

Vraag 7.

Welke maatregelen uit de ATAD-richtlijn die ook meegenomen zijn door de Europese Rekenkamer in dit rapport heeft Nederland strenger geïmplementeerd dan de minimumstandaard? Kan per maatregel worden weergegeven waar Nederland deze strenger heeft geïmplementeerd dan de minimumstandaard, inclusief opties die de richtlijn toestaat maar waarvan Nederland geen gebruik heeft gemaakt?

Antwoord vraag 7.

In het kader van de bestrijding van grondslaguitholling en winstverschuiving heeft de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) actierapporten gepresenteerd van het project Base Erosion and Profit Shifting (BEPS-project). Om bepaalde aanbevelingen uit het BEPS-project in de Europese Unie (EU) snel en gecoördineerd te implementeren, is op 12 juli 2016 ATAD1 tot stand gekomen. Deze richtlijn is op het gebied van hybride mismatches gewijzigd en uitgebreid door de op 29 mei 2017 aangenomen ATAD2. De ATAD-richtlijnen bevatten specifieke maatregelen ter bestrijding van belastingontwijking, te weten de i) controlled foreign companies (CFC)-maatregel, ii) exitheffingmaatregel; iii) earningsstrippingmaatregel; iv) algemene antimisbruikmaatregel; en (v) hybridemismatchmaatregelen.

Ter implementatie van ATAD1 zijn per 1 januari 2019 twee maatregelen in de Nederlandse belastingwetgeving geïntroduceerd, te weten een earningsstrippingmaatregel en een CFC-maatregel. Ook is de reeds bestaande exitheffing op enkele punten aangepast naar aanleiding van ATAD1.⁶ In lijn met de implementatieverplichting van ATAD2 – zijn per 1 januari 2020 ook de hybridemismatchmaatregelen in de Nederlandse belastingwetgeving geïmplementeerd. Bij de implementatie van ATAD1 heeft Nederland er aanvankelijk voor gekozen om de algemene antimisbruikbepaling ('general anti-abuse rule' of 'GAAR') niet in nationale wetgeving om te zetten, omdat de GAAR uit ATAD1 met het leerstuk van *fraus legis* reeds in het Nederlandse belastingrecht was geïmplementeerd.⁷ Met de wetswijziging per 1 januari 2025 wordt alsnog in een wettelijke verankering van de GAAR voorzien.⁸

De generieke renteaftrekbeperking in de Wet Vpb 1969, ter implementatie van de earningsstrippingmaatregel, beperkt de aftrekbaarheid van het saldo aan renten voor zover dat meer bedraagt dan het hoogste van – per 1 januari 2025 – 24,5% van de gecorrigeerde winst (EBITDA-%) of € 1 miljoen (drempel). Nederland heeft bij de implementatie van de earningsstrippingmaatregel bewust gekozen voor een robuuste vormgeving, hetgeen inhoudt dat de vormgeving op onderdelen aanzienlijk verdergaat dan de in ATAD1 opgenomen minimumstandaard.⁹ In de eerste plaats schrijft ATAD1 een maximaal EBITDA-percentage van 30% voor, terwijl de generieke renteaftrekbeperking strenger is en – per 1 januari 2025 – maximaal 24,5% van de EBITDA in aftrek toestaat. Daarnaast geldt in ATAD1 een drempel in de earningsstrippingmaatregel van maximaal € 3 miljoen, terwijl Nederland een drempel van € 1 miljoen hanteert. Verder heeft Nederland gekozen om een aantal opties in de earningsstrippingmaatregel niet te implementeren. Dit betreft de groepsuitzondering, de uitzondering voor financiële ondernemingen, de uitzondering voor leningen die vóór 17 juni 2016 zijn aangegaan en de uitzondering voor opzichzelfstaande entiteiten.¹⁰ Ten slotte heeft Nederland ervoor gekozen om toe te staan dat het niet-aftrekbaar saldo aan renten onbeperkt kan worden voortgewenteld naar toekomstige jaren, maar niet met belastingjaren in het verleden.

Als gevolg van de keuze voor deze robuuste vormgeving wordt niet alleen opgetreden tegen grondslaguitholling, maar wordt vooral een meer gelijke fiscale behandeling van eigen vermogen en vreemd vermogen bij alle belastingplichtigen in de vennootschapsbelasting nagestreefd. Doordat de renteaftrekbeperking van toepassing is op alle rente die per saldo is verschuldigd en de aftrekbaarheid hiervan direct afhankelijk wordt gesteld van de belastbare grondslag in Nederland worden de mogelijkheden tot belastingontwijking door renteaftrek beperkt.

⁶ Wet implementatie eerste EU-richtlijn antibelastingontwijking.

⁷ Kamerstukken II 2018/19, 35030, nr. 3, p. 15.

⁸ Overige fiscale maatregelen 2025, voor nadere toelichting zie Kamerstukken II, 2024/25, 36603, nr. 3.

⁹ Kamerstukken II 2018/19, 35030, nr. 3, p. 9.

¹⁰ Van de uitzondering voor langlopende openbare-infrastructuurprojecten wordt gebruikgemaakt voor op 25 oktober 2018 bestaande langlopende Publiek-Private Samenwerkingsprojecten met betrekking tot openbare infrastructuur, waarbij gebruik wordt gemaakt van geïntegreerde contracten voor de ontwerp- en bouwwerkzaamheden, de exploitatie (onder andere beheer, onderhoud, facilitaire dienstverlening) en de financiering.

De CFC-maatregel heeft tot doel om te voorkomen dat belastingplichtigen winsten verschuiven door mobiele activa (zoals intellectueel eigendom) te verplaatsen naar laagbelastende staten. ATAD1 biedt lidstaten de keuze uit twee varianten voor het bepalen van de tot de winst van de belastingplichtige te rekenen voordelen van een CFC: 'model A' en 'model B'. Bij model A zijn categorieën van voordelen (dividend, rente, royalty's, et cetera) bepaald die als die door een CFC zijn genoten tot de winst van de belastingplichtige dienen te worden gerekend. Bij model B worden voordelen van een CFC die voortkomen uit kunstmatige constructies die zijn opgezet met als wezenlijk doel een belastingvoordeel te verkrijgen tot de winst van de belastingplichtige gerekend. Op basis van het arm's-lengthbeginsel dat is verankerd in de vennootschapsbelasting rekent Nederland winsten die bij het gecontroleerde lichaam worden gerapporteerd, maar die eigenlijk in de belastinggrondslag van de Nederlandse belastingplichtige thuishoren, al tot de belastinggrondslag van die Nederlandse belastingplichtige. Nederland past daarom feitelijk model B al toe.¹¹ Nederland heeft bij de toepassing van model B geen gebruik gemaakt van de uitzonderingsmogelijkheid uit ATAD1 voor een belastingplichtige die een CFC heeft met een boekhoudkundige winst van ten hoogste € 750.000 en inkomsten uit andere activiteiten dan handel van ten hoogste € 75.000, of waarvan de boekhoudkundige winst ten hoogste 10 procent van de exploitatiekosten voor het belastingtijdvak bedraagt. Nederland is bij de implementatie van de CFC-maatregel verder gegaan dan strikt noodzakelijk was en heeft ervoor gekozen om per 1 januari 2019 naast voornoemde toepassing van het zakelijkheidsbeginsel een regeling gebaseerd op model A van ATAD1 in het geval de CFC is gevestigd in een zogenoemde laagbelastende staat te introduceren. Voor de vraag of voor deze aanvullende CFC-maatregel sprake is van een laagbelastende staat heeft Nederland ervoor gekozen aan te sluiten bij de vraag of het gecontroleerde lichaam of de vaste inrichting is gelegen in een staat die lichamen niet of tegen een statutair tarief van minder dan 9% onderwerpt aan een belasting naar de winst of in een staat die is opgenomen op de EU-lijst van niet-coöperatieve rechtsgebieden voor belastingdoeleinden. Om voor Nederlandse bedrijven met reële buitenlandse activiteiten een concurrentienadeel ten opzichte van lokale bedrijven te voorkomen en de aanvullende regeling uitvoerbaar te laten zijn voor het bedrijfsleven en de Belastingdienst, geldt in lijn met ATAD1 een uitzondering voor een wezenlijke economische activiteit.¹² Daarnaast zijn er in het geval dat de aanvullende CFC-maatregel toepassing vindt uitzonderingen als de CFC doorgaans hoofdzakelijk andere voordelen ontvangt dan besmette voordelen en als in de CFC een financiële onderneming wordt gedreven en deze CFC de besmette voordelen doorgaans hoofdzakelijk van derden ontvangt. Deze uitzonderingen zijn overgenomen uit ATAD1.¹³

ATAD2 schrijft regels voor om belastingontwijking door middel van hybridemismatches te bestrijden. Hybridemismatches zijn situaties waarin een belastingvoordeel wordt behaald door gebruik te maken van de verschillen tussen vennootschapsbelastingstelsels; meer in het bijzonder door gebruik te maken van verschillen in de fiscale behandeling (kwalificatie) van lichamen, instrumenten of vaste inrichtingen. De maatregelen uit ATAD2 zijn alleen van toepassing indien de hybridemismatch ontstaat in gelieerde verhoudingen of wanneer sprake is van een zogenoemde gestructureerde regeling. De bepaling in ATAD2 die het vereiste van gelieerdheid regelt biedt in beginsel geen beleidsruimte, maar lidstaten kunnen – binnen de grenzen van het primaire EU-recht – besluiten strengere eisen te stellen dan de richtlijn. Van deze mogelijkheid om strengere eisen te stellen is gebruik gemaakt om zodoende te kunnen aansluiten bij reeds bestaand recht.¹⁴

ATAD2 biedt een uitzondering om voor bepaalde hybridemismatches geen secundaire regel op te nemen.¹⁵ Het kabinet heeft besloten om geen gebruik te maken van deze uitzondering en dus ook voor deze hybridemismatches een secundaire regel in te voeren. Daarnaast zijn de regels uit ATAD2 strenger geïmplementeerd in de Nederlandse belastingwetgeving doordat geen uitzondering is opgenomen voor specifieke betalingen door financiële handelaren en met betrekking tot specifieke financiële instrumenten van banken, terwijl ATAD2 deze uitzonderingen wel toestaat. Hierdoor worden de voordelen die worden behaald met hybridemismatches zoveel mogelijk gemitigeerd en wordt belastingontwijking verder bestreden.

Vraag 8.

¹¹ Kamerstukken II 2018/19, 35030, nr. 3, p. 3.

¹² Kamerstukken II 2018/19, 35030, nr. 3, p. 4.

¹³ Kamerstukken II 2018/19, 35030, nr. 3, p. 6.

¹⁴ Kamerstukken II 2018/19, 35241, nr. 3, p. 35.

¹⁵ De secundaire regel is van toepassing in een situatie waarin sprake is van een hybridemismatch die niet wordt geneutraliseerd door middel van de primaire regel. Dit is bijvoorbeeld het geval als een land geen hybridemismatchmaatregelen heeft geïmplementeerd. In een dergelijk geval wordt de hybridemismatch door middel van de secundaire regel geneutraliseerd door het andere land.

Deelt u de opvatting van de Europese Rekenkamer, die adviseert om richtsnoeren en hulpmiddelen voor interpretatie te verstrekken als instrument om een consistente toepassing van richtlijnen te waarborgen? Hoe voorkomt u dat nationale bevoegdheden verder worden ingeperkt en complexe wet en regelgeving leidt tot alsmaar toenemende regeldruk en uitvoeringslasten?

Antwoord vraag 8.

Nederland waardeert in het algemeen de richtsnoeren en hulpmiddelen die de Europese Commissie vertrekt als instrument om een eenduidige uitleg van Europese regelgeving te borgen. Dit soort richtsnoeren en hulpmiddelen dienen ter ondersteuning bij implementatie van Europese regelgeving en beperken nationale bevoegdheden niet.

Vraag 9.

Kunt u de risico's die de Europese Rekenkamer in bijlage VII signaleert van verschillende interpretaties door problemen in de opzet van de TDRD omschrijven en aangeven of deze door de Belastingdienst worden herkend? Hoe gaat Nederland zich inzetten voor een betere interpretatie en toepassing van Richtlijn (EU) 2017/1852 van de Raad van 10 oktober 2017 betreffende mechanismen ter beslechting van belastinggeschillen in de Europese Unie? Op welke punten ervaart het MAP-team van de Belastingdienst deze problemen en in relatie tot welke lidstaten?

Antwoord vraag 9.

Nederland heeft de TDRD geïmplementeerd in de Wet fiscale arbitrage, die van toepassing is sinds 1 juli 2019. Tot op heden heeft Nederland slechts een beperkt aantal verzoeken (een zogeheten "klacht") ontvangen onder deze wet en pas sinds 2024 neemt het aantal verzoeken toe. Dit is in lijn met andere lidstaten waar uit de jaarlijks door de Commissie gepubliceerde statistieken eveneens blijkt dat de ervaring met de TDRD tot op heden beperkt is. Met de TDRD zijn nieuwe procedures en regels geïntroduceerd die door de lidstaten in een lopende procedure tegelijkertijd moet worden toegepast. Logischerwijs leidt dit tot vragen inzake interpretatie en toepassing. De genoemde situaties in bijlage VII zijn herkenbaar, maar voor Nederland heeft dit niet geleid of leidt niet tot problemen in de uitvoering. De lidstaten waarmee zaken aanhangig zijn onder de TDRD, zijn die lidstaten waarmee Nederland normaliter ook MAP-zaken heeft. Waar vragen ontstaan over de interpretatie of toepassing, weet Nederland met de betrokken lidstaten steeds op passende wijze een eenduidige oplossing te vinden.

Gelijk aan het antwoord op vraag 8, verwelkomt Nederland toekomstige initiatieven van de Commissie om te komen tot een eenduidige uitleg van de TDRD en zal, waar nodig, hieraan ook actief bijdragen. Ik verwijs overigens ook naar de recent door de Commissie uitgevoerde evaluatie van de richtlijn.

Vraag 10.

Hebben alle lidstaten mensen naar voren geschoven voor de in artikel 9 van Richtlijn (EU) 2017/1852 van de Raad van 10 oktober 2017 betreffende mechanismen ter beslechting van belastinggeschillen in de Europese Unie bedoelde lijst van vooraanstaande onafhankelijke personen? Wie heeft Nederland naar voren geschoven voor deze lijst en op basis waarvan zijn deze personen geselecteerd? Wordt deze Nederlandse lijst regelmatig herzien? Zo nee, waarom niet? Zijn deze personen doorgaans inwoner of onderdaan van de lidstaat door wie ze zijn voorgedragen en hoe zit dat in Nederland?

Antwoord vraag 10.

De Europese Commissie heeft een lijst gepubliceerd van de vooraanstaande onafhankelijke personen.¹⁶ Hieruit blijkt dat alle lidstaten personen naar voren hebben geschoven. Gezien de diversiteit van onderwerpen in MAP en om verschillende kennis en ervaring te borgen, hebben de door Nederland geselecteerde personen een diverse achtergrond. Tot op heden heeft Nederland nog geen arbitrageprocedures onder de richtlijn gehad en is het ook niet nodig geweest de lijst te herzien. Dit vindt op gepaste tijden plaats, bijvoorbeeld wanneer een persoon niet langer beschikbaar is. De door de lidstaten voorgedragen personen zijn meestentijds inwoner van de lidstaat die ze voordraagt, zo ook in Nederland. Omdat overlegprocedures internationale aangelegenheden betreffen, heeft Nederland gekozen voor brede ervaring en ook niet-onderdanen voorgedragen.

Vraag 11.

Zijn er initiatieven om een commissie voor alternatieve geschilbeslechting zoals bedoeld in artikel 10 van de Richtlijn (EU) 2017/1852 van de Raad van 10 oktober 2017 betreffende mechanismen ter

¹⁶ (https://taxation-customs.ec.europa.eu/document/download/8d86b14e-a345-454b-b474-010e4b4e930d_en?filename=DRM-Table%202024-01-19.pdf).

beslechting van belastinggeschillen in de Europese Unie op te zetten? Zo nee, zou een dergelijke commissie voor alternatieve geschilbeslechting niet kunnen zorgen voor efficiëntere, laagdrempeligere geschilbeslechting, bijvoorbeeld als het gaat om mensen die over de grens werken of ondernemen (België en Duitsland) of in het geval van specialistische onderwerpen die een multilaterale dimensie kunnen hebben, zoals verrekenprijzen? Kan Nederland hier een voortrekkersrol in nemen binnen de Europese Unie?

Antwoord vraag 11.

Artikel 10 van de hierboven genoemde richtlijn ziet op een eventueel arbitrage comité voor alternatieve geschilbeslechting. Dit artikel is op aandringen van, onder andere, Nederland in de richtlijn opgenomen om de optie open te houden om permanent fiscaal arbitrage comité op te richten in plaats van het ad hoc fiscaal arbitrage comité waar de richtlijn vanuit gaat. Het voordeel van een permanent comité is dat het direct over kan gaan tot behandeling van de arbitrageprocedure, in plaats van eerst overeen te moeten komen welke arbitrage leden deze zaak in behandeling gaan nemen of bijvoorbeeld de werkwijze van de restitutie van gemaakte kosten. Verder heeft een permanent comité het voordeel dat de aangewezen arbitrageleden door het behandelen van meerdere arbitragezaken gaandeweg meer ervaring op zullen doen en daardoor efficiënter te werk kunnen gaan.

Met andere woorden: een permanent fiscaal arbitrage comité betekent een staande brandweerbrigade die klaar staat om de arbitrage zaak direct op te lossen in plaats van, in het geval van een ad hoc procedure, de uitdaging voor de betrokken lidstaten om eerst de brandweer op te richten. Hierdoor kunnen arbitrageprocedures aangaande dubbele belasting efficiënter worden afgerond, wat voordelig is voor de betrokken belastingplichtigen. Verder kan een dergelijk initiatief de EU als geheel aantrekkelijker voor het bedrijfsleven maken om, in het kader van de versterking van het concurrentievermogen, in de EU te investeren.

Op de vraag over eventuele lopende onderhandelingen over de oprichting van een dergelijk permanent fiscaal arbitrage comité kan op dit moment nog geen uitspraken worden gedaan. Er is wel goede hoop dat gedurende de eerste helft van het jaar 2025 hier verandering in zal komen.